

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH (ATALANISTA)

Any 2.—Núm. 31.—Diumenge 3 de Mars de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs pùblichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya s' facin en última instancia 'ls pleits y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presta servei tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Moviment polítich

Ab motiu de la proximitat de las eleccions pera Diputats provincials, veurán aquests días á nostres polítichs atrafegats en gran manera, buscant mil medis y enredos pera surtir triomfants en la lluyna y recorrent á totes las trapassarías possibles pera assegurar lo lloch á tal ó qual candidat.

De lo que menys se preocupan no obstant es de la voluntat del còs electoral. Rés de mouer la opinió, de presentar als ulls del públich las condicions dels respectius candidats, de parlarli de sos propòsits, projectes ó ideals, rès d' això: quedinse semblants medis primitius pera pobles més adelantats que nosaltres en qualsevol ordre, menys en lo electoral, qu' en aquest son nostres polítichs mestres. Ab moltes visitas al representant del poder central y unas quantas actas en blanch, se fa tanta via com se vulga.

Buscar los vots d' un á un, vots veritat, es un medi massa primitiu; no s' ompla may la mesura que cal pera obtenir un acta. Ara, si en comptes de un á un hi abocan á última hora 'ls vots á centenars, no cal amohinarshi gayre y troban vostès la cosa més senzilla obtindre 'ls llochs que's proposavan.

Fins ara totes las combinacions s' han portat á la sombra y si al publicarse las candidaturas resulta lo *totum revolutum*, que sembla s' está arreglant, las eleccions properas nos demostraràn una vegada més que las costums polítics de la província rès tenen qu' envejará las de Madrid; com aquellas, las dels partits centralistes en nostre província, senyalan lo més alt grau de podridura. Rès se respecta, ni tan sols las apariencias, important poch veurer en amistat y á una, á forças políticas que si hi hagués una mica tan sols de decoro no ja polítich sino personal, jamay podrian anar juntas ni á eleccions ni á cap altra part.

Dotze son los diputats que deuen elegirse; quatre per cada un dels districtes de Tarragona-Vendrell, Reus y Valls-Montblanch. Si hi hagués conciencia del deber que aquests diputats tenen que cumplir, l' acceptar lo càrrec seria un verdader martirologi. No sabèm pas com podrian trobarse dotze ciutadans que s' resignessin á portar tan pesada càrrega; mes sens dubte això sera una apreciació nostra, deguda més que rès á nostra inexperiencia política, puig no dotze sinó cent patricis hi ha disposats á obtener la investidura de diputats provincials, y es que lo que aquí s' tira es tan sols á ostentar la vanagloria del càrrec, y en quant á cumplir, ho farán los nous com fins ara.... y en paus.

Com la Diputació ha arribat al major extrèm de desordre, miris per lo cantó que s' vulga, y no veym pas en los nous candidats prou garantia de que á la lluyna los hi porti cap ideal fortament regenerador, creyem que lo millor y més practich fora reelegir als qu' ara acaban. Que segueixin la pendent comensada y endavant fins que al Palau de la Diputació no hi poguessin entrar ni las ratas, que no es just que després caigui en absolut sobre los qu' ara hi entrin la responsabilitat del desastre. Tots, absolutament tots los que de molts anys ensa ha passat per la Diputació hi haurán contribuït, mes com los actuals Diputats no creyem que á cap d' ells puga cárbeli tanta responsabilitat.

Una cosa havém notat en totes las candidaturas que fins ara han arribat fins á nosaltres. Hi haurà candidats de tots los colors fins creyem que n' sortirà algú d' aquests que á rats perduts s' anomenen catalanistas, sens tenir de nostres ideals altra cosa qu' un bany exterior acomodati-

ci, més es tan poca la fè que t'ien en los ideals polítichs, que circumscripta la qüestió electoral al triomf de tal ó qual persona, fan abstracció completa d' ideals y de programes polítichs y la més estranya barreja será l' resultat final de la comedia.

A cada grup de diputats que poden votar-se ne veurèm ab seguretat un de cada color segons las fòrsas ab que cada hucompti y 'ls medis de que puga valders pera surtir á flor d' aigua, y així sens cap classe de consideració conservadors y liberalists y fins republicans figuraran en la mateixa candidatura y sols un ideal portará cada un dels partits: que s' salvi l' seu y que s' esfonzi l' company.

Rès, que las eleccions de diputats provincials no serán més qu' un nou acte de la comedia centralista, debent fer notar que si á Madrid son mestres en tota classe d' enredos, tenen ben ensenyats als petits cacichs d' aquí que arreplegan las mallas dels que manan logran també viurer sobre l' país y ab la esquena dreta.

LO MONASTIR DE POBLET

Un perill grandissim de que s' esfondri la nau dreta del grandios temple d' aquest cenobi, ha posat de dolorosa actualitat son estat,

per lo deplorable vergonyós: Pobletes avuy un estigma sobre la Catalunya qu' acabala tresors ab l' esfors immens de son treball; y no parlàm ja del Estat en quin territori està bastida questa joya del art cristí, porque ni d' avergonyir-se l' creyem ja ab capacitat.

S' ha alçat, donchs, remor de clams y planys per l' abandonoament en que s' tenen los rutes del que fou sepulcre dels nostres Reys; los diaris han cridat, llur tornaveu fou en lo Congrés lo Sr. Cafellàs, algunes Corporacions oferiren ajuda pecuniaria pera fer les obres més indispensables, y fins, com era natural, lo senyor Ministre de Belles Arts ha dit al Congrés la bagenada de que ja excitaria el celo de la Comissió de Monuments pera que fes uns informes que cent cops s' han enviat ja al Ministeri.

Efecte d' aquesta cridoria s' remourán ara 'ls amants de les glories patries y potser algún organisme administratiu; potser se lograra fer les obres més precises y s' conservarà la volta que perilla, però després tothom romandrà quietó y caldrà la amenessa ó la efectivitat d' un nou aterrament que rebati per la pols l' escut de nostre patria inmortal qu' exorna totes les arcades de les obres més artísticas, pera que ab la cohisso del nou afront ressucitaren los plants, y s' puga allargar alguns il·lustres més la agonía del famós monastir cistercenc.

No té d' esser pas aquest tant migrat l' objectiu dels bons patricis: per això després d' aplaudir ab tota l' ànima 'ls lloabilissims esforços actuals, cal pensar en assegurar la subsistencia en peu d' aquelles venerandes despulles ab medis que permetin confiança absoluta de que la obra del temps y la mà dels murris han de esser impotents pera aterrarels.

Y aquests medis, quins son? Ja l' any passat diquerem en uns articles publicats á *La Creu del Montseny* lo qu' ara repetim: l' enemic més gran y més temible de Poblet es la Administració espanyola, qu' al present lo té en ses urpes. La gent que ns governa, després d' haver consentit y potser atiat lo salvatge saqueig del 35 y la infame depredació d' una trentena d' anys, en que donant exemple les meteixes Corporacions oficials, tothom se provehi al Monastir ab lo que li feu goig, declarà la clausura interior del monument nacional, é hi posà un representant del Estat que dificilment podia buscarlo més inepte. D' allors en canments, segons se conta y ho creyem molt bé, ha desaparegut molt de lo que podia esser endut á mà, l' Estat ha romàs tranquil creat un nom: La «Comisión de Monumentos históricos y artísticos de la provincia de Tarragona», que no pot rès, y no ha esmercat en la conservació del bellissim cenobi sinó cantitats insignificants. La darrera d' alguna importància, ab que s' cubri l' Dormitori dels Novicis pera salvar la incomparable Aula Capitular y les

Biblioteques, fou concedida, mercés á actives gestions particulars, l' any 1882; ara, los permisos pera fer excavacions en busca de suposats tresors, ab les que s' ha d' haver perjudicat no poch la solidesa dels fonaments, si qu' han estat força més recents y repetits. Fins pera netejar les taulades, hont creix ab tota ufana l' herba, ha faltat consignació en los pressupostos, que á tants cents sers inútils mantenent!

Donchs bé: apareix claríssim que si Poblet s' ha de conservar, es per demés urgent redimirlo del Estat qu' al present lo malmena; y un cop això fet, en quines mans podràm los catalans depositar més confiadament aquest tresor de la patria?

Nosaltres estam fermíssimament convençuts qu' en cap altres mellor qu' en les dels il·lustres fills de la Orde de Sant Benet, del Cister ó de la primitiva Observança.

Tot altre destí es inferior á aquest: ells, en canvi, després de renovar lo culte en lo temple purificat, y tot demanant desde l' ara consagrada de nou la protecció del Senyor, lo referiríen pedra per pedra, en ses parts més importants, ab fè y constància, perque la vida d' un Convent es secular y ab la amorosa sollicitud ab que l' russinyol adoba son niu passada la tempesta, perque hi tindrien devoció en conservar lo llegat de llurs progenitors en Crist, perque sentirian la xardor de la glòria divina y de la tradició de sa Orde; ells serían penyora de que tots los esforços que la caritat de Déu ó de Catalunya atiés á fer als bons patricis, s' esmerçarian fidelment en l' objecte servatal per llurs autors.

Potser ara fara ocasió d' aprofitar una trista coincidència; la persecució religiosa es inminent á França; totes les senyals ne son: y eno podria lograrse que l' antiquissim monastir de Font-freda, bressol de la Comunitat pobbleca en lo segle XII, ho fos també en lo començament del XX?

Apart d' ésta, la montserratina té personal pera fundarne una de nova, y tenim seguríssims indicis de que ho faria á Poblet si s' assegurava l' principal element de la sobria alimentació de sos individuos, cosa qu' ab poch esforços se podría lograr: si s' obtenia de qui té tantes possessions que l' despendrés d' una porció li representaria tant poca mimva en sos interessos com gran honra en sa fama, que cedís en ben bones condicions la finca d'horta més propera al Monastir. Podem afirmar que la possessió del antich hort dels monjos salvària á Poblet, y no ns es lícit esperar que 'ls bons sentiments del Sr. Girona y la amor patri dels bons catalans lo posarien á us de fruct d' una nova Comunitat benedictina?

Heuvs aquí, donchs, lo camp en que en parer nostre té de treballar l' entusiasme dels fills de la terra en prò de ses glories més llegítimes, les glories de Déu y de la patria. A lograr, valentse de tots los medis legals, la renúncia dels drets del Estat sobre Poblet; sa cessió á un Convent benet directament ó per mediacion de la Mita tarragonina, y la restauració d' aquella entitat moral que tants y tants titols d' honor ostenta en lo llibre de les grandes de Catalunya.

Aquesta restauració, ensembs que fora cumpliment d' un estrictissim deute de conciència y lluraria á la nostra generació del afront ab que han de malehirle les venidores, daria segur origen á la altra, la material, que de ningú més se pot humanament esperar. Tant debò logressem vèureho!

Fòra d' aquest objectiu, tots los esforços s' esmerçaran en paliatius definitivament poch importants: sobre aquesta basa, se podria dur endavant l' excellent projecte insinuat per un estimable company, lo Sr. Casades, en les planes de la Revista de la Arqueològica, la creació á Poblet d' un Assil-Granja agrícola.

Y si tot es mirat ab indiferència, si es de Deu que Poblet convertit en runes, vaja ateixantse en ferrestiga agonia fins á marcar cadavre insept, ab estigma de deshonra la terra catalana, cayga l' anatema dels nostres nets sobre 'ls qui tenen molt als llavis y molt poch al cor les amors més santes, sobre 'ls que tindran d' esser y no ho son, puntals fermes de nostres tradicions!

JOAN POBLET.

Montblanch, desembre de 1900.

Lo gós llebrer

Tothom lo coneixia per Sultán, á quin nom se girava tot seguit. Era un llebrer que tenia ben conquerit aquest nom á força de llargs corregudas y renyidas casseras. De lleal y creient no n' hi havia d' altre. Tasca pesada seria lo comptar lo nombre de llebres que despertà son farú, quan correrà y saltivolt marges y bosquins la perseguia fins qu' un crit o xiulet de l' hereu Planella, son amo, deturà la marxa, quan apuntava la escopeta.

Quant patia llavors! iquin greu li dava no tenirla ja á sa boca y poguerla presentar mitj ensangrentada als peus del victimari!

Les orellas se li doblegaven d' angoixa, las potes no s' podian retenir inmóviles, los ulls fixos y deserts vers ahont la llebre corria, la cua alta y un poch cargolada li donavan lo caràcter d' estar en situació per ell violenta.

Mentre l' hereu preparava l' arma, lo Sultán lladrava fort, ben fort, com diuentli ivinça que fuig, jara que salta l' cep! jara que s' veu bé! no' deturis! joch y te la porto! Y l' hereu Planella ab una serenitat admirable y com veientla ja de retorn ferida y sanglotjant encar, apuntava y deya: *Sultán vesá buscarla!*

Tret y gós volava. L' arma mortal arribava junta ab lo ressò del tret; lo gós, més humanitari, la plegava per allá ahont no' s' condolis de la ferida, y gojós se l' emportava com subdit duent lo cap del vasall, als peus del seu despotích amo, a l' orgullós senyor Feudal.

Lo Sultán, qui en sa vida tipava apoç guardiá de sa casa, tingué qu' esser durant un dia consecutiu lo guardiá de la mort.

**

Apuntava l' auba y s' respirava un ayre primaveral malgrat que fossim á la tardor; la romada queya humitosa de sobre l' fullà verd y gorgos; lo cantar dels auells davant una melàngia poètica y encisadora, acompañada per un qu' altre lladruch dels gossos y la canturia dels galls que respondien ab un tò llaç y sostingut. Era l' comens d' un dia de dol y la naturalesa s' engalanava ab sons duns més alegres y somrients.

Com lo dia convidava á la cassa, l' hereu Planella junt ab uns quants companys se preparava á no deixar en repòs la colla de llebres que portava.

Quan foren reunits ab tot lo fato, llesta la escopeta, canana, sarró y demés, dirigiren sus camas al lloch conegut per «Pinar de la Creu» ahont era cosa sabuda qu' en los entornos aquells hi niuhavan las crias mèlors de conills y llebres.

Al eixir de casa, lo Sultán brincava content y entusiasmado, y s' proposava correr y buscar los caus més amagats qu' ell de sobre sabia.

Era costum estableix la colla de companys á l' esser al camp de batalla de ses quimeras *sportivas*, se dividissin segons fossin los propòsits que volguessin dur á cap.

Si s' tractava de fer emboscadas per obtindre un bon rastre de viram, la divisió s' feya en forma de cercle, quedant per lo tant tancada la bestia al pretender la fugida; mes, tractantse de sumar victòries, marxava cada hu á la seva y quan l' hora del retorn sonava 'ls companys se reunien al peu del pinar proclamantse vencedor qui major cantitat de vitimes portava al sarró.

Lo dia aquest fou del procedir darrer, es á dir, que cada hu aniria á la seva.

Lo Sultán més s' ho estimava aixis; li dolia que l' acompanhessin altres gossos y tenir sempre que disputar la cassa ab uns quants *galifardeus* que ne feyan altra cosa que geurer. Ell no era d' aquests. Si son amo rondava d' allà y d' aquí, no s' movia pas del seu costat. Quan l' hereu anava á dormir lo Sultán geysa; si l' hereu vetllava, lo Sultán sempre despet. No era lo que molts ne diuhien un gós de casa bona. Lo Sultán, era un bon gós per una casa.

**

Com es de suposar, la colla de cassadors prengueren distint vol y las distancies foren llunyanas en un principi.

L' hereu y l' Sultán montaren pinar amunt sens temer lo pedruscall ni l' enramada seca de les feixinas que per totas parts trobaven.

Lo gós, ab lo dalit de sempre, no s' cansava de fer corredissas d' avansada com màquina e

ploradora, retornant després al costat de son amo per ferli interpretar les seves emocions.

Vení moix, la cua entre potes, reposat: no calia preguntar res, no hi ha novetat. Que se l'veya brincar, la cua bellugant, junt ab lladruchs que sols en aquells casos deixava sentir; la escopeta a punt, gatillo a l'aire i vigilar arreu, puig la llebre no era molt lluny.

Quan arribaren a la meitat del pinar sóneren alguns trets i després uns altres. Demostava això que per allí també s'cassava. Lo Planella mirà a tots quatre costats i a ningú veié.

Poch després sonaren nous i més propers trets i el Sultán se desesperava: estava un bon trós distanciat de son amo i no comprenia d'ahont sortia aquell soroll.

Ab un obrir i tancar d'ulls se l'veig volar en busca de l'hereu fent saber que dessota la fullaraca d'una grossa roca sortí una llebre ferma i groixuda com ell mateix.

No pogué pas anarsen molt lluny. La certa descarga de l'hereu la feu tombar com una pilota. La llebre caigué, lo gós l'emesti mètress. L'hereu deixava exalar un jay! cayent com un pesat plom damunt l'alfombrada terra per l'herba i l'romanill, damunt aquelles flors del bosch tan hermosas i aromàtiques com les més regalades y preferides.

**

Quietut solemne hi hagué per bona estona allí ahont l'hereu Planella geyá. Una extraïda descarga li atravesà l'crani. No's feu esperar molt en compareixen el Sultán arrastrant en sa boca la llebre ferida per l'agonitzant amo del gós.

Venía satisfit perque portava la llebre; no corría perque ja no podia fugirli; era tan seva com la mort del Planella.

Bastant li costà trobar a son amo; mes tomant d'aquí y d'allí pogué juntarshi.

Al veurir a son amo, ensangrentat en terra lo mirà tristíssim y feu un par d'esglay al convevants que no existia.

Descarragà la llebre damunt del cós calent de son amo, s'ajegué a sos peus estirat tan com llorch era y ab lo cap ben alt. L'actitud era serena y per demés energica; guardava les despussals d'un mort que per ell hauria dat mil cops sa vida.

La sang de la llebre raijava encar calenta arribant a confondres ab la del Planella. Executor y víctima eran ja una mateixa cosa; dos bossins de materia en vías de descomposició.

**

La posta sobrevenia ab la lentitud de sempre; uns raigs de sol debilitats transposavan l'una y l'altra soca dels pins deixantse'n entreveure un qu'il·luminava aquell grup de silencios, del Sultán, la llebre y l'hereu Planella.

Oferent ia les últimes raigs de llum de la posta

ta, la nit s'atansava misteriosa y tranquila. Lofullam del pinar se movia per l'oreig d'un ventijol mestralenc que s'feyà sentir.

Los companys de cassa de l'hereu lo daren per extraviat o perdut, puig no comparagué a l'hora de l'apart ni al punt de reunio quan la posta sobrevenia. Convingueren tots en que seria ja à vila.

Anaren a sa casa y l'hereu no hi era; pregunten per totes parts y ningú n'sabia res.

¿Qué era donchs? Es feya precis reconeixer lo pinar y mirar de trovarlo, si bé ningú n'pensava res de bò.

Ab un bon acompañament de llums marxaren al «Pinar de la Creu» amichs, companys y gent de la familia. A l'esserfòrta termo tothom deixà sentir un sospir de content. Se senti un lladruch del Sultán qu'equivalia suposar qu'eran aprop.

Lo gós feya estona que lladrava demanant auxili: la nit li féu comprender qu'aquella situació no podia seguir.

A l'arribar al lloc tràgic, un crit d'espant no's pogué detindrer; l'escena imposava: ls de la familia sembraren de llàgrimas aquell lloc y ls demés陪伴ants, parats é incomprendibles, no'sdavan compte de lo sucedit.

Los companys de cassera comprenegueren emocionadíssims lo que podia haver passat. Una descarga perdué l'degúe ensopregar; no podia ser altra cosa.

**

No transcorregué pas mitj any sens que una creu de ferro commemorés lo lloc ahont l'hereu Planella morí.

No passa dia sens que l'Sultán vagi al peu de la creu de ferro y estiga allí alegat algun temps, fent companyia a aquell trós de ferro funeràri.

Es lo seu únic consol. Al trovarse allí talment sembla que veigi al seu amo apuntant l'última llebre que cassà.

Auy ja no las embêteix; més d'un cop n'ha vist aixecarse a sos mateixos nassos y ni's digna mourers.

Correu, correu—diu entre ell—que si jo tinch d'agafarlos, tardaré!

Més m'estimo mantindre l'recort de l'amo que totes las llebres del mon.

Ni may que vos hagués embestit!

BERNABÉ MARTÍ Y BOFARULL.

Tarragona, febrer 1901.

Comentaris

Lo Xibarri de la Crisis

En lo número del diumenge passat dedicavam un comentari á la gresca ó xibarri que produíxera Madrid la crisi, ab motiu d'ha-

ver presentat la dimissió 'l govern que presidia l'Azcárraga.

Tota la setmana ha continuat la premsa, donant compte de la infinitat de conferencias que 'ls prohombres dels distints partits polítics celebran á diari per acordar los medis més propis qu'han de posar en pràctica pera que l'paper de l'agrupació respectiva pují y per tant tingui més probalitat de que la reyna 'ls cridi per.... masticar el sabroso turrón.

Las dos *eminencies* que més s'han bellugat han sigut en Sagasta y en Silvela.

Lo primer seu no se quanta declaracions en les que manifesta que 'l partit Conservador ha fracasado en toda la línia, que tan sols lo partit per ell capitanejat, pot resoldre los difícils problemes que hay sobre el tapete; no sabem si vol dir el *tapete verde*, doncs á pesar de les moltíssimes vegadas qu'ha gobernat, en lloc de resoldre, lo qu'ha fet ha sigut enroellar més de lo qu'estava la cosa pública, com diuen los polítics. Al final de totes las declaracions s'ha constat que tan sols ell pot retornar á la vida aqueix desgraciat pays, y que en cas contrari l'agonia continuarà y que la mort s'aproxima a passos de gegant. Resumint: que si puja Sagasta, serem més felisos de lo que volém.

Com se coneix que don Práxedes ja no té avia qu'ell mateix se venta ls encens.

¿Y Silvela? També feu allò que diuen de *tripas corazón*, apelant á tots los recursos pera empunyar la paella. No's pot calcular lo nombre de emisaris qu'ha enviat á Tetuan pera que li presti apoyo; de parauletas dolsas n'hi ha fet dir més que no'n diu un enamorat que vulga fer las paus ab la seva currutaca; però 'l senyor de la mano grande li contesta allò d'aquella comèdia 'n Ferré y Codina, *Alante Pastetas*.

Lo desespero de don Francesch, se coneix qu'era tan gròs á principis de la present setmana, que fins ha solicitat la mà, qu'may dirian de qui del seu *entranyable* amich l'ex-pollo d'Antequera; però, segons las nostres notícies, don Paco ha contestat, qu'encaix que 'l sol surti pel seu poble nadiu, no vol saber res ni en bé ni en mal del seu tocayo.

Vaja, com sempre, Silvela demostra un cop més qu'és capas d'unir-se ab lo dimoni á troco d'alcansar la presidencia del Consell de ministres.

¿Y l'poble que hi diu ab tot això? ¿Per qui té més simpatias? No düpem en contestar que per ningú, doncs ja s'ha temps qu'està desenganyat dels nostres corrompus partits polítics, que no perden occasió pera demostrar lo seu carinyo, carregantlo de tributs y més tributs.

L'apoteosis

Ja s'ha plantejat la crisi. Lo general Azcárraga cumpleix las promeses que tenia fets,

lau de la Presidencia, que ja sentí brunzir lo vent de crisi per tots cantóns. Prou deya que no hi havia crisi ni motiu pera tal desgracia; però 'ls rotatius y la gent menuda de la política vinga sostindre que si n'hi havia ó que devia haverni puig l'Azcárraga no era més qu'un puente interi pera donar temps á desempenyar las robes dels que esperan tanda en lo festi nacional.

Ningú ha pogut trèureloshi del cap aquesta idea, y tant han parlat de crisi, que á l'últim lo ministeri Azcárraga s'ha sentit en crisi y ha presentat la dimissió, ab tot lo sentiment del cor dels respectius ministres, deixant á la posteritat un *Memorandum* dihen lo que han fet y lo que's proposaven fer, pera que la historia no deixa en mal lloc, lo brillant paper que l'Azcárraga y companyia han fet en la tasca de regenerar l'Espanya.

Una crisi tan importuna, ha empantanegat lo tinglado electoral, que precisament tenien entre mans, los petits cacichs de las provincias. Perque sense sapiguer la solució, qui assegura si lluytarà com á ministerial ó d'oposició? Es tan radical un extrem ó altre, que 's pot tindrer la seguretat de guanyar ó de perder, no perque 'l cos electoral cambihi d'opinió en tants pochs días, sinó per comptar ó no comptar ab lo favor oficial, qu'és lo verdader cos electoral d'Espanya. Tal vegada quan surti aquest número, ja estigui resolta la crisi y si puja Sagasta es fàcil que las eleccions s'aplassin.

Ho sentiriam per los fabricants de tupins de la Selva y Vendrell; lo gran nombre de *pedidos* que tenen encarregats, deurian magatzmarlos pera més endavant.

Inconseqüència y civilisació

Al segle qu'acabem de passar no li está pas bé 'l calificatiu de *siglo de las luces*; mellor podríam dirlo lo segle de l'or y de la sanch. Per l'or s'ha passat per sobre de la justicia, de la rahó y s'ha bescantat la dignitat humana, vesseste rius de sanch pera satisfacer la set dels ambiciosos més miserables.

Devant dels representants dels estats europeus la destral del butxi ha tallat molts caps de xinos, que no han comès altra maldat que defensar llurs llibertats. L'espectacle diu que 'l presenciaren més de 10.000 persones, que s'ho devian mirar ab las llàgrimes als ulls y ab lo desitj d'una venjança contra 'ls diables blanachs que 'ls hi han volgut imposar una civilisació que ni sisquera poden comprender 'ls animals més innobles. Y encara hi ha representants estrangers que no han quedat prou satisfechos!

Espanya també hi ha volgut representar lo seu paper en aquesta comèdia infame. També lo seu embajador va presenciar l'espectacle y

suposem que devia estar ben assentat en una butaca per més que pel seu càrrec se requeria quelcom més. De totes maneres es un dels que ja varen quedar prou satisfechos, dels qu'han vist vessar prou sanch. Lo nostre representant deu esser d'aquells que a la primera copa de xampany, si no troben una parell que 'ls aguanten se'n van per terra.

La premsa de Madrid, la que insulta á cada pas als inglesos per las infamias que cometen al Sur de l'Africa, la qu'anys enrera atiava al govern espanyol perque esterminés la rassa cubana, la que no s'veu la biga que porta als ulls y veu defectes á totarreu, no ha dit ni una paraula sobre aquesta qüestió, ha volgut esser consequent, portant la seva inconseqüència fins á l'últim extrem.

Y es clar, allà á la Xina semblén uns seyyors de debò anant de brassat ab las potencies europees, encara que sigui per fer calaveradas.

Notas d'Art

Concert Gay & Pitxot

Lo dijous prop passat donà l'Ateneu la primera «festa d'arts d'enguany, continuació de la sèrie inaugurada l'any passat ab lo concert del famós violoncellista català en Pau Casals y 'l no menys famós pianista estranger n'Hector Bauér, a quin concert seguí més endavant lo dels emblematicos pianistes catalans Granados y Malats.

Hem d'agrahirli á n'aquella meritissima societat los esforços en benefici de la cultura tarragonina.

La festa del dijous estava encomanada als celebradíssims concertistes catalans en Joan Gay y la seva muller doña Maria Pitxot; fou una justificació de la fama adquirida pels emblematicos artistas entre 'ls diferents públics qu'han tingut ocasió de coneixre lo seu treball, especialment á Barcelona, y ara darreraament a París ahont hi reculliren un bon seguit d'aplaudiments y l'aprobació unànim de la crítica seria.

Heus aquí l'programa de l'Ateneu; programa escullidíssim á tot serio.

La primera part, cant y piano, la compusieron melodías extranjeras de Schumann, Massenet, Mozart, César Frank y Pérez. La segona, piano sol, música dels estrangers Rubinstein y Grieg, y dels catalans Alió y Gay.

La tercera part, cançons originals y cançons populares catalanes: las primeras dels mestres Esquerre, Morer y Gay; las populares, «Mariagneta», «El pastor de Tortellà», «Els dallyares», «Els segadors de Cerdanya», «El cant dels auells» y «Els soldats», armonizadas totes elles pel mestre Gay.

L'auditori coronà ab forts picaments de mans tots los números del programa, molt

especialment les cançons catalanes. Algunes, demandades pel públic ab insistència, tingueren de repetir-se y se'n cantaren o'altres que no estaven anunciatas.

Aquest entusiasme del públic per las cançons de la terra, apart de la simpatia que tots sentíam per lo que 'ns es propi, es degut sens dubte á que ademés del mèrit que per tot arreu se 'ls ha reconegut á n'en Gay y á la seva simpàtica muller, l'amor que senten pel terra nadíu, fà que hi posin tota la seva ànima d'artistas en aquelles cançonetes senzillas, botadas gayre bé totes ellas á montanya entre matas olorosas.

**

Quan á l'Ateneu s'hi fundà la Secció Excursionista, ja fà d'això sis ó set anys, als que de costumbre ens hi reuniam en aquell xamós rater de la pàtria, un dia 'ns vingué á les mans un totem de cançons populars recullides y armonizades pel mestre Alió. Aquella mateixa nit, los de la colla, hi ferem trigar un armonium al local dels Excursionistas y hi hagué cant popular fins prop de la matinada.

Tot un seguit de nits s'hi féu música catalana en aquell deliciós recontre de l'Ateneu.

Cantavam «Los Segadors» desconeguts en cara del poble que 'n'ha fet l'himne de la pàtria: cantavam «Lo pardal», «Els fadrins de Sant Boy», «La pastoreta», «Lo noy de la mare» y no se quanta més....

Fòra de les del llibre de l'Alió, cantavam «Lo dia de Corpus», quina música, ab una altre lletra molt ben trobada per cert, la canta 'l chor «Catalunya Nova» ab lo títol de «L'Arbre Sagrat». Cantavam també «Lo terríssaire», «La cansó del ví» y moltes altres arreplegades á casa nostra.

Encara m'sembra veurer la cara d'estranyes que hi posaven los que 'n'havien esment y no estaven al tanto de la cosa. A certa mena de gent no'ls cavia á la barretina que deixessim de recó la música forastera del gènero chico, qu'era la darrera paraula del bon gust segons ells, per aquelles cançonetes que sols creyan apropiades pera fer dormir la quitàxola.

Algúns vingueren á escoltarlas, més per curiositat qu'altra cosa. Venian boy fent la mitja rialla, tractantnos de pocas penas; però aquella rialleta se 'ls hi glassava en los llabis, perque arribantlosi al cor aquelles tendras cançons, hi sentían quelcom que no havien sentit mai escoltant los tangos y *Sevillanas* que 'ns han vingut de ponent.

**

Lo despertar d'un poble té quelcom de semblanza al despertar de la naturalesa....

L'entusiasme del públic qu'assistí a l'Ateneu lo passat dijous al sentir las cançons populars de la nostra terra; d'aquelles cançons que en miti de l'ensopiment en que hem es-

tat vivint de fà molts anys, no'n teníam ni la més petita èngruna de conciencia de son valor, aquelles cançonetes hermosament senzillas, posades á continuació de la música dels grans mestres sens que minvés gens ni mica l'emoçió artística produïda als cors dels oyents per las obres d'aquells colossos del art, n'és una bona senyal del valer de la nostra música, y dels nostres artistas; y ho es més encara, perque demostra que 'l poble català' s'devetlla y se'n dóna compte de la propia importància.

Y si que's desvetlla l'nostre poble; 's devetlla y entona cants d'amor dolçíssims sardanes de la flanya resinosa dels boscos milenaris

y la taula distinguidas senyoretas d' aquesta vila, mereixent las millors lloans per part de tots los comensals per lo bon gust y acert que tingueren en fer combinacions tan artísticas.

Vingué l' hora dels brindis que inicià l' Alcalde d' aquesta lòfern catalanista Sr. Camps, qui ab eloquents termes donà las gracies als assistents, allargantse després atinadas consideracions sobre l' acte que s' estava realisant. Seguiren en l' us de la paraula los seyyors Costa, Sallarès, Ferrer y Vidal, Agulló, Querol, Puig y Saladrígues, Gallissà, Huguet, lo Rvent. Sr. Rector Mossen Camí y molts altres que sento no recordar, resumintlos lo Sr. Costa ab sentidas paraules mostrant estar satisfet altament de tan hermosa com patriòtica festa.

Mentre los brindis, tothom feu vots per la prosperitat de l' industria catalana á fi de que s' succeeixin sovint invents tan maravillosos, puig demostrar que nostre poble pensa y viu, que Catalunya treballa y sab aprofitarse de sos esforsos.

La nota més simpàtica que puch comunicarli, és que l' s' brindis tots foren pronunciats en català, bona prova que la nostra hermosa llengua va implantarse de dia en dia ab arrels més fondas.

De vostre affcm. s. s. q. s. m. b.,

Lo Corresponsal.

Torredevilla 26 febrer 1901.

NOVAS

Ha mort á Montblanch lo Rvt. Ramón Lluch, rector de la parroquia de Sant Miquel, què á sa gran virtut unia un talent poch comú. Entusiasta com lo qui més de la causa catalana, sempre se l' trobava disposat á ajudar ab totas sus forzas y dintre de lo que li permetia l' seu caràcter, tot quant signifiques un avenç en las nostras reivindicacions.

L' enterró fou una verdadera manifestació del dol y sentimient que tan sensible pérdua ha produxit als montblanquins.

Al pregat per l' ànima del Dr. Lluch esperem que Déu li haurà concedit la recompensa deguda á sus virtuts.

Ab atenta dedicatoria, qu' agrahim, hem rebut un voluminoso tomo elegantment imprés, en lo que son autor don Joan Clapés y Corberà, fà la ressenya històrica de la Vila de Sant Andreu de Palomar.

Doném les gracies al senyor Clapés per l' envio y nos ocuparem la setmana entrant ab més extensió de dita important obra.

Hi ha una casa á Barcelona, extrangera segons diuhem, que ven diversos objectes com ullotellots, anells, cadenes etz. etz., per medi d' uns carnets que contenen cinc talons. Ab un taló s' obté un carnet que val trenta rals y lo poseedor del carnet ven després los talons á 6 rals cada hú á quí 'n vulgu comprar. Venent los 5 talons se reintegra 'ls 30 rals pagats y queda ja en disposició d' obtindre un objecte valorat per 8 duros, si 'ls cinchs talons han sigut presentats á la mentada casa y retirat y pagat 5 carnets més.

Tota aquesta combinació no l' havèm entesa gayre, ni ganas, però sembla que poch més ó menys es lo que deixèm indicat, ab alguns detalls més que no fán al cas. Resultat: que l' negoci té l' esqué que per 6 rals s' obté un objecte que val vuit duros y naturalment hi ha moltes personas que hi cauen com las moscas á la mel.

Aquests darrers dies tothom ofereix talons; fins las minyonas de servey ne van plenas oferintlos á tort y á dret y pintant las exceŀencias del negoci.

A un que quan li parlant de negocis clars no vol escoltar rès, deya: serà clar, però no m' hi embolicó, y adémés, tot lo que s' compra sense necessitat per barato què sigui resulta car.

Lo dissapte de la passada setmana morí á la vinya ciutat de Reus D. Joan Serra y Carreras, (a. C. s.), pare de nostre benvolgut amich y company D. Antoni Serra y Pamies.

L' enterró, lo mateix que l' funerals celebrents lo dimecres en l' iglesia parroquial de la Santíssima Sanch, de Reus, se vegeen correugidissims, demonstrantse las simpatias de que disfruta la distingida familia del Sr. Serra, á quina acompañèn molt sinceramente en lo condol que sent per la mort de qui fou son cap de casa.

Los simpàtichs y estudiosos aficionats de la Secció declamatoria del «Centre Català», inauguran avuy las tascas teatrals ab un escullidissim programma, primer de la present temporada de Cuaresma, que á no dubtar será del gust de la distinguida concurrencia qu' omplea l' espayós saló Teatre sempre qu' aquests han posat en acció sos valiosos y reconeguts mèrits teatrals que 'n bona lluuya han sapigut conquerir.

Lo despaig d' entradas per la dita funció, fou ahir ja molt nombrós, lo que equival á dir qu' avuy lo «Centre» s' veurà totalment plè y que 'ls aplaudiments no s' faràn escatirar si com es de preveure l' treball es com sempre de lo més encertat que s' puga exigir á un quadro de joves entusiastas á l' art de Talia.

Sabèm també que hi ha en estudi un bon repertori d' obres còmicas y dramàticas de gran valúa que setmanalment aniran representantse á fi de correspondre degudament al

favor que dispensan las famílias y socios de la citada societat als bons desitjos dels seyyors aficionats.

En un dels números de la *Gaceta d' aqueixa setmana* hem vist l' ascens dels enginiers del Cos de Monts, los distinguits tarragonins don Joseph M. Fénech, don Rafel Puig y Valls, don Joan Oliva y Baradat y don Placit Virgili y Oliva, á Inspector lo primer y á quefes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe respectivament, los altres tres.

Dit diari oficial portava també l' nombrament d' Inspector quefe de la tercera regió, á favor del ilustrat y ferm tarragoní don Andreu Andreu.

A tots ells donèm la nostra més coral enhorabona.

Se deya ahir, que certs *banquers* no poguent treballar ni aquí ni á Reus, per las severas y terminants ordres que té donadas lo Sr. Vivanco contra l' funest vici del joch, s' entrenen *espigolant* lo que's pot en diferents pobles del Camp. Sembla què Constantí y a Cambriols s' hi ha notat la presencia de dits aprofitats subiectes.

Esperém que l' Sr. Vivanco, que tantas probas te donadas de bon zel y rectitud, s' informarà de la certesa de dits rumors y que cas de confirmarse, donarà ordres pera que també en los pobles se respectin las seyas disposicions.

L' altre dia forem cridats á una reunio que tingué lloc al «Centre Industrial» d' aquesta ciutat, ahont pels documents oficials que se'n posaren de manifest poguerem apreciar que la conducta seguida per l' esmentada societat en la qüestió que s' ha suscitat entre 'ls Gremis y l' Sindicat de Consums, no pot esser més correcta y posada en rahó.

Ab molt gust ho fém constar aixís per més que nosaltres ni hem duptat ni duptarem may que l' més ferm y arrelat patriotisme informa tots los actes del «Centre Industrial», que tant está fent pel bé de Tarragona.

Avuy se comensa la nova temporada teatral á l' Ateneu, haventse reorganisat la Secció dramàtica, quina direcció está confiada á l' antic y expert aficionat, nostre benvolgut amich D. Ramón García.

Han sigut contractadas las celebradas actrius Sras. Prats y Antigas de las que n' tenim las millors referencies, puig han guanyat grans aplaudiments en los principals teatres de Catalunya.

Si s' hi afegeix á això que 'ls aficionats de l' Ateneu sembla qu' están disposats á fer un veritable *tour de force*, cal esperar que la present temporada resultarà lluïdissima, quedant ben satisfeita la nombrosa y distingida concurrencia que acostuma á assistir á las funcions de nostra primera societat local.

A l' extrèm de Llevant de la Rambla, s' hi ha collocat una artística font de ferro que substituirà á l' adefessi que tant temps hi feya cosa.

Lo que falta ara es que s' vigili un xich l' esmentat lloc pera que de la nova font no se'n apoderi la quixxala y la desbarati als quatre dies.

Ha mort en la vinya ciutat de Reus, nostre carinyós amich y ferm catalanista D. Joseph Nolla, que deixa á sa familia en lo més gran desconsol.

De tot cor fém constar lo sentiment que ns ha causat la mort del senyor Nolla y rebin sus parents nostre sentit pésam.

A la última sessió de l' Ajuntament sigueien llegides las instancies del «Centre Industrial» y del Sindicat nombrats darrerament pels Gremis, demandant se ls posessioni en llurs respectius cárrechs.

Los nous Síndichs, son: pel Gremi de fornells, don Emili Batalla; pel de arrós y grans, don Tomás Ramón; pel de abaceria, don Francesc Budescà; pel de taberners, don Joseph Riola; pel d' ultramarins y similars, don Joan Palà; pel de carnicers don Marçeli Ibañez.

Havèm rebut lo cartell del primer Certamen literari que s' celebrarà en la ciutat de Berga lo dia 24 del prop vinent més de juny. Per falta de lloc no l' podèm publicar ayuy, pero avansarem que s' ofereixen 15 premis á las millors composicions en prosa y vers y que l' jurat se compón de don Jacinto Verdaguer, President; Narcís Oller, Marian Vayreda y Joseph Cardona, vocals y Angel Salabert, secretari.

Programa de las pessas qu' executarà la música del Regimiento d' Almansa de dotze á una en lo passeig de Santa Clara.

- 1.ª Marte.—Pas-doble.
- 2.ª Los patinadores.—Vals.
- 3.ª Guzmán el bueno.—Preludi.
- 4.ª El barquillero.—Serenata.

A Saragossa sembla que 'ls hi fa nosa lo penal que tenen allí y tractan de trèures de damunt. Temps arrera conseguiren una ordre pera traslladarlo, però la població obsequiada, qual nom no recordem en aquest moment, protestà del fet y l' endòs no poqué portarse á cap. Ara, ab pretexti de que la població penal ha minvat considerablement per la multa gent que ha surtit indultada, als presidaris de Saragossa nos los envian aquí en *partidas de 50 hombres*, com resa lo telegrama.

No poguent suprimir l' establecimiento peni-

tenciari de Tarragona, es clar que lo mateix fà que hi hagi 500 homes que 800; però creyem qu' es arribada l' hora de que 'ls nostres governs se preocupin una mica més d' aquests assumptos y estudiïn lo medi de crear nous estableixements en punts separats de tota població y que reuneixin excelents condicions higièniques, puig tal com estan ara, especialment lo d' aquí, no son més qu' un pudrimer.

Cal donchs que autoritats y no autoritats, hi pensin tots una mica, en la conveniència de que desapareixi la *mazmorra* del Miratcle.

Ha sigut presentada á la Delegació d' Hisenda una rasonada instancia al ministre del ram, en la que l' Centre Industrial demana la rebaixa de la contribució industrial y de comers que paga la nostra ciutat.

La petició es tan justa, que no d'uptem que tant l' Ajuntament com totas las corporacions y entitats tarragoninas la faran seva, ajudant d' aquesta manera 'ls nobilissims esforços del Centre Industrial.

Complertament restablert de sá malaltia, torna avuy lo nostre estimat amich en Francesc Carbó, á empender de nou sa profitosa tasca, delitantes ab sus xamosas «Notas d' art».

No cal dir ab quina alegria donèm aquesta noticia, ensemes que desitjèm á l' amich Quiquet molta salut pera que ab l' entusiasm que l' distingueix continui treballant per la cultura de la nostra pàtria.

La distingida senyora doña Josepha Müller esposa de nostre benvolgut amich y company de causa don Robert Guasch, ha dat á llum una hermosissima nena á la que se l' imposarà lo nom de María Josepha.

Donèm al senyor Guasch y á sa família nostra més completa enhorabona.

Avuy serán tallats en un dels salons de l' Ajuntament, los joves que foren sorteijats fà pochs diumenges y qu' entrarán al servei militar l' any vinent.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

ESPECTACLES

TEATRE ATENEU. *Tarde.—Funebre.—La comedia en tres actes Al altre mon y lo juguet en un acte Las Codornices.*

Nit.—Funció de Societat.—La comedia en dos actes La careta verde y la pessa Una noya com un sol.

CENTRE CATALÀ. *Funció de Societat.—Lo juguet en un acte A pel y á repel, lo cuadro dramàtic El Arcediano de San Gil y la comedia en dos actes A la lluna de Valencia.*

VENDA EN PUBLICH ENCANT

Tindrà lloc lo dia 15 de Mars vinent, desde las quatre á las set de la tarde al despatx del Notari d' aquesta ciutat D. Simó Gramunt, de las fincas següents:

1.ª Una casa del poble de Vilallonga del Camp, carrer de la Selva, núm. 1; consta de planta baixa ab collers, cups, dos pisos y golfa, tot en perfecte estat de conservació.

2.ª Un solar pera edificar situat á Vilallonga carrer Nou.

3.ª Una heretat coneguda per «Mas de Llorigo», situada al terme de Vilallonga, parida «Terme de la Font», part vinya y part fruyters, avellana y horata, ab 92 horas d' ayga setmanal de la mina nomenada «Llorigo»; té una extensió de 30 jorals 40 céntims estadístichs; conté una magnifica casa de camp de recenta construcció y altres dependencias agrícolas.

4.ª Una pessa de terra al mateix terme, partida «Riera» coneguda per «Vinya de Bosch» de cabuda 3 jorals 65 céntims estadístichs.

5.ª Un altre coneguda per «Vinya de la Torre» al propi terme, partida «Terme de la Font» de cabuda 2 jorals estadístichs.

6.ª Altra nomenada «Vinya sota l' cantó» al mateix terme, de cabuda 2 jorals 85 céntims estadístichs.

7.ª Altre al propi terme, partida «Camí de la Selva», dita «Vinya dels mandrons», de cabuda 1 jornal 25 céntims estadístichs, y

8.ª Un' altra del terme d' Alcover, partida «Cogoll» nomenada «Mallola més amunt» vinya y olivers, de cabuda 3 jorals 20 céntims estadístichs.

Lo plech de condicions y los titols de propietat se troben de manifest al despatx de l' esmentat Notari, Sant Agustí, 19, principal, tots los días de feyna de 8 a 1 y de 4 a 7 de la tarde.

Joan Ruiz y Porta

PROCURADOR

Sant Agustí, 13-2.º-TARRAGONA

DEMANEU ELS SEGADORS

exquisit licor popular de Catalunya.—SOLER Y MAS.—Vilafranca del Panadés.

CENTRE VITÍCOLA AMPURIANÉS

Vivers y plantaciones de cepas americanas

LOS MEJORES IMPORTANTES D' ESPAÑA

Empelts, arrelats, estacas, planters pera terras cassises.

ESPECIALITAT EN EMPELTS

DEMUNT VARIETAT DE SELECCIO

BARNEDA Y LLONCH

PROPIETARIS VITICULTORES

FIGUERAS (Girona)

DEMANIS LO CATÀLEG DE 1900-901 Y FOLLETO DESCRIPTIU

CONFITERIA

DE CABRÉ GERMANES

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establecimiento s' hi trovarà un gran assortit de galetes, vins y licors de totas classes, tant del país com del estranger á preus sumamente reduïts.

Especialitat en encàrcerhs pera casaments y banquets. Avisant ab anticipació s' elaboraran los exquisits dolços ingleços BATS VICTORIAS y BLOCH JANOHAS.

Especialitat en el saborós pastel ESPOA-RUS.</p

Vegetals Tònichs Estomàtichs

FERRO, MANGANES, FOSFAT DE CALS

Joves á l'edat crítica ab sang pobre, organisme desmillorat, grogó, cansament, irregularitat en las funcions. Mes de 200 metges han certificat sos resultats. Molt convenient á les seixas casadas sens fills per anormalitat en las funcions.

PÍNDOLAS DE SALUT TRAYNER
(LA ROBUSTÈS DEL SEXE BELL)

Ayvan l'apetit, modifian los temperaments raquítichs, desenrotllan forma y carns. Desmàrinse folletos ab instruccions al Vendrell, TRAYNER, farmacèutich.—Dipòsits: Madrid, M. García.—Barcelona, Societat farmacèutica, J. Uriach y C.º—Dr. Andreu.—Successor de B. Bufill.—Saragossa, Vda. de Ramón Jordán.—Tarragona, Dr. Cuchi.—Reus, Sr. Carpa.—Valls, Sr. Tutusaus.—Vilanova y Geltrú, Demetri Galcerán.—Tortosa, Farmacias.—Falset, Sr. Magrín.—Montblanc, Srs. Casanovas y Sabaté.

DEU ANYS D' EXIT CONSEGUÍU**GABINET Y CLÍNICA DENTAL**DE
A. PONS ICART

SAN AGUSTÍ, NUM. 24, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de denis, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificiacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

Pepsina Pancreatina

Roba blanca, camiseria y géneros de punt
QUINTANA Y BUSQUETS

aixada de la Presó 7, y Plaça del Rei 2, Barcelona

Gran assortit en madapolans, telas y holandas de totes ampliadas, mucadores en blanc i color, alta fantasia, articles alta novetat pera camiceria; géneros de punt pera senyora y senyor, inmens assortit en brodats.

ESPECIALITAT EN CAMISAS PERA FRACH Y VIATGE

TOTHOM FOTÓGRAF**À LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICHS**DE
SEBASTIA CARDONA

Trobarán los aficionats á la fotografía un assortit complert de canbras, trespeus, cubetas, prempses, escorredoras, dipòsits d' aigua, esfumadors, calibres, fanals de varias formes, cartolinas, paper citrat Lumière, paper bromurat Ilford, placas porcellanas, targetas postals sensibles, estereoscòpitos y vistas estereoscòpicas y bany viratge combinat.

Dipòsiti del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca «Tambaur».

Cambre instantànea. Llamp exprés

9 per 12 ab 12 chasis	70 pesetas.
9 per 12 ab 6 "	45 "
9 per 12 ab 12 "	100 "
9 per 12 ab 6 "	10 "
6 1/2 per 9 ab 6 extra	43 "
9 per 12 "	70 "
9 per 18 "	110 "

Periscope-Delta diafragma iris
Exprés minimum 6 1/2 per 9 ab 6 extra
6 1/2 per 9 ab 6 extra
de campana
instantànea Periscope-Delta (Stereoscòpica)

Tinch lo gust de participarà ma nombrósua clientela, que he rebut las cambrys Stereoscòpicas (Delta-cartouche) ab propietat de poguer aplicar placas y pel·lícules. Premiada á l'exposició de París ab medalla d'or. Única casa á Espanya que's troben en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETÈNCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

Gran fàbrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avencions més moderns y pràctichs que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las tren-caduras.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las trencaduras congénitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirujia y à Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que dan tingut ocasió de conéixerla, tant per los géneros de son catálech com per los preus reduïts.

Pere Montserrat, Unió, 34-Tarragona

XAROP DE GLICEROFOSFATS TRAYNER
CALCI, SODI, FERRO Y MANGANÉS

Y XAROP DE GLICEROFOSFATS COMPOSTOS TRAYNER
CALCI, SODI, FERRO, MANGANÉS, QUINA Y KOLA.—LOS PRIMEROS PREPARATS D' AQUESTA CLASSE Á ESPANYA

AUMENT DE FORSA VITAL Y REFORSES DEL CAP

Se remetra á qui ho demani l'estudi quimich-terapeutich dels mateixos, dirigintse á Trayner quimich-farmaceutich Vendrell.

Reaniman la nodrició nerviosa decayguda y estimulan sa activitat. Medicament pera la Neurastenia, Mal de cap, Ràgia, depressió mental, disminució de la forsa muscular, dificultats gastricas en particular la dispepsia flatosa. L'enbutiment despresa de menjars, la somonel·la y el ràstreñiment de ventre. En tots los gastos exagerats de fósforo, fosfat, diabetis fosfòrica, albuminuria fosfòrica. Convalecències de malaltias graves, debilitat infantil, atresia, raquitisme, nervisme exagerat. Medicament d'estalvi en tots los casos de debilitat ja siga efecte de malaltias. Afecions del cor, etc.

Dipòsits: Madrid, M. García.—Barcelona, Societat farmacèutica: J. Uriach y C.º—Dr. Andreu.—Successor de B. Bufill.—Vilanova y Geltrú, Farmacia de Galcerán.—Tarragona, Farmacia Cuchi y Mirambell.

Á CA 'L BOYRA
DIPÓSIT DE GEL

Vins de totes classes. Refrescos y licors. Serveys á domicili. Ressopons tots los días á preus molt aco-modato.

Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

Lo Dr. Jordán
CIRURGIÀ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistes, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa á sos nombrosos clients y al públic en general, que relacionat ab las mellors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor practica, compta ab tots los anestesicxs fins al dia poneguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS
Opera á Tarragona los dimars de las 9 del matí á las 5 de la tarda y los di-vendres de 3 á 5 de la tarda

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOL

Pepsina Pancreatina

MEDICAMENTS GRANULATS
PREPARATS PER ANTONI SERRA

CARBÓ NAFTOLAT Medicament pera prevenir y curar totas las afecions gastro intestinals originadas per las fermentacions y gasos putrits que's desenvolupen dintre del aparelh digestiu Es lo millor absorbent y superior anti-épític intestinal.

CONDURANGO Medicament tònic, digestiu antisèptic y hemostàtic de las llugues del ventrell, fa desaparèixer lo dolor produbit per les gastralgias y estimula l'apetit y la digestió. Ab dit producte s'obté barrejant una cullerada en una tassa d' aigua calenta, una i-fusió

FLOR DE TILA de tila. No necessita sucre.

GLICERO FOSFAT DE CALS Es lo reconstituyent per excelència y de maravillosos resultats en totas las malaltias que tenen per causa una perduda general de forsas.

GLICEROS FOSFATS (CALS, SOSA Y FERRO) Fosfat, anemia, clorosis, reconstituyent general del sistema nerviós, neurastenia, neuralgia, raquitisme y tumors fríts.

CAMAMILLA Ab dit producte s'obté instantàneamente, barrejant una cullerada en una tassa d' aigua calenta una infusió d' aro-nàtica camamilla. No necessita sucre.

NOU DE KOLA Maravillos remey regulador del cor. Estimulant del sistema nerviós. Extracte complert contiene 0.10 grams de citrat de cafeïna.

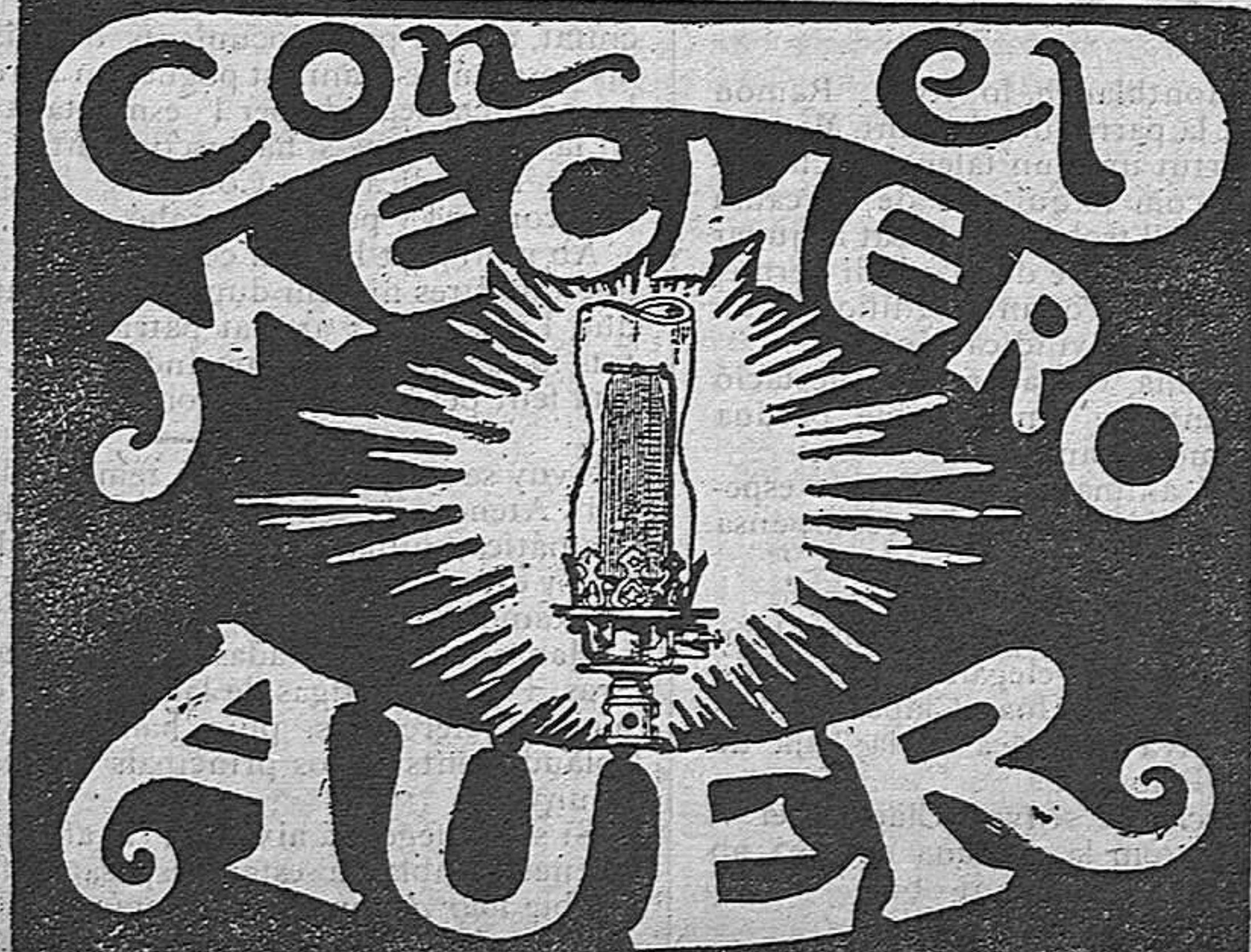
NOU DE KOLA FOSFATADA Regulador del cor. Excitant del sistema muscular. Reconstituyent del sistema ossos, raquitisme, neurastenia, fosfat.

QUINA Y KOLA FOSFATADA Regulador del cor. Excitant del sistema muscular. Reconstituyent del sistema ossos, raquitisme, neurastenia, fosfat.

DE VENDA: FARMACIA DEL CENTRO, RAMBLA DE SANT JOAN, NÚM. 57
y en totes las principals farmacias
Al engrós, ANTONI SERRA, REUS

Y 'L MÉS ECONÓMIC

S' OFERÉ EL MÉS ALUMBRAT

DE TOTS LOS SISTEMAS CONEGUTS

Desconfíuin de las imitacions

Pera la venda y conservació dels mecheros dirigir-se al representant
MARIAN CLANXET, CARRER DE LA UNIÓ, 14, TARRAGONA

Perruqueria del Centro

DE

JOSEPH PERPINÁ

56, Rambla de Sant Joan, 56

L'amo d'aquest establiment ofereix á sa nombrósua clientela y al públic en general un servey esmerat y dels millors com en los grans centres de població.

Gran Saló de Perruqueria
SABATER GERMAN

52, RAMBLA DE SANT JOAN, 52

Los propietaris d'aquest establiment tenen lo gust de oferir al públic lo major esmero en tots los serveys. Especialitat en treballs de cabell per difícils y artístichs que sigan. Complet assortit de perruques y demés postissos pera teatre que's lloguen á preus arreglats.

MARIAN CLANXET

Emulsió Nadal

ab un 80 per 100 d' oli pur de peix de bacallà y glicerofosfats y hipofosfats de calcs y de cosa. Aprobada y

recomenada pel Colègi Medich oficial de Barcelona y analitzat per Dr. Bonet, catedràtic de Farmacia á l'Universitat de Madrid. Es aliment, lleminadura y medicament tònic y estimulant del desenrotollo intestinal; augmenta la secreció de la llet; ajuda la creixença dels ossos y l'increment de les dens; d'efectes positius en las embragues y en l'infància. Es crema clara, blanquíssima y la més agradable ('s conserva sempre).

Cura la tos, catarrs, bronquitis, tisis, escrofulas, hifatisme, raquitisme, debilitat, poagre, reumatisme, diabetes etc., etc.

Rebutjar las similars y entrangeras, que no recauran, despatxans ni prenen los bons espanyols. De venta, en totes las farmacias.

Deposit: Dr. Andreu L. Gaza Barcelona G. García, Martín y C.º y Fernández, 4, Madrid y en totes las capitals y poblacions importants, M. Nadal, Tarragona.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraiguis de semi-seda y cuiró, de color inalterable y teixit 'antissim bó, que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també é uns vanos ab uns pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrian fer millor, aproposit per regalos; causan gran admiració.

Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parasols de totas menes que son mol, barato y bons.

Millor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, Compte de Rius, 26

LA JOYA DEL CENTRE

ESTABLIMENT DE BEGUDAS

DE

JOSEPH RIOLA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22

Se despatxan tota classe de vins y licors de las més acreditadas marcas á preus molt econòmichs. Se serveix á domicili.